GEMEENTE Stadskanaal

Raadsvergadering : 11 maart 2024

Voorstelnummer : Z-23-120074/D/23/304186

Onderwerp : **Notitie rechtmatigheidsverantwoording 2023, Financiële verordening gemeente Stadskanaal 2023 en controleverordening gemeente Stadskanaal 2023**

Stadskanaal, 1 december 2023

Beslispunten

1. Kennis te nemen van de notitie rechtmatigheidsverantwoording gemeente Stadskanaal 2023.
2. De Financiële verordening gemeente Stadskanaal 2023 vast te stellen.
3. De Controleverordening gemeente Stadskanaal 2023 vast te stellen.

Aan de raad

Inleiding

De Wet versterking decentrale rekenkamers is op 1 januari 2023 van kracht geworden. Dit betekent dat over het boekjaar 2023 (in 2024) voor het eerst een rechtmatigheidsverantwoording door ons college wordt afgegeven. Dit heeft onder andere effect op de financiële verordening en de controleverordening van onze gemeente.

Tot op heden gaf de accountant in de controleverklaring bij de jaarrekening een oordeel over zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid. Met ingang van de jaarrekening 2023 zal de accountant geen oordeel meer geven over de rechtmatigheid, maar zal het college aan de gemeenteraad in de rechtmatigheidsverantwoording verantwoording afleggen over het rechtmatig tot stand komen van de financiële beheershandelingen. Deze rechtmatigheidsverantwoording gaat onderdeel uitmaken van de jaarrekening en wordt betrokken in het getrouwheidsoordeel van de accountant. De beoordeling van de accountant geeft daarmee aan dat er vertrouwd mag worden op de informatie die is opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

Eind november 2022 heeft de VNG de modelverordeningen van de financiële verordening en de controleverordening gepubliceerd. De financiële verordening regelt op hoofdlijnen het financieel beleid, beheer en organisatie. De controleverordening regelt op hoofdlijnen de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie.

Met behulp van deze modelverordeningen is geïnventariseerd welke wijzigingen noodzakelijk zijn.

Beoogd effect

Het voldoen aan de gewijzigde regelgeving naar aanleiding van het van kracht worden van de wet versterking decentrale rekenkamers (de wetswijziging rondom de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording).

Argumenten

1.1. Met bijgevoegde notitie informeren wij uw raad over de reikwijdte van de rechtmatigheidsverantwoording per 1 januari 2023

Met het verschuiven van de verantwoordelijkheid voor de rechtmatigheidscontrole van de externe accountant naar het college beoogt de wetgever de volgende effecten te realiseren:

- een expliciete rechtmatigheidsverantwoording van het college onderstreept de politieke aanspreekbaarheid van het college van burgemeester en wethouders;
- het zal een kwaliteitsverhogend effect hebben op de gehele (financiële) bedrijfsvoering;
- het sluit aan bij een bredere maatschappelijke trend, waarbij het bestuur verantwoording aflegt over de rechtmatigheid.

De wetswijziging heeft gevolgen voor de rollen en verantwoordelijkheden van college, gemeenteraad, accountant en de ambtelijke organisatie. In de notitie rechtmatigheidsverantwoording 2023 is nader ingegaan op het begrip rechtmatigheid, de gevolgen van de wetswijziging, de concrete rollen van alle betrokken partijen en de implementatie van deze wijzigingen in de gemeentelijke organisatie. Daarnaast gaat deze notitie in op de mogelijkheden tot doorontwikkeling en de verschillende varianten die daarin mogelijk zijn.

Deze notitie is opgesteld om uw raad te informeren over de gevolgen van de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording en is een basis voor het gesprek tussen het college en de gemeenteraad (rekeningcommissie) voor het vaststellen van de verantwoordinggrens en de rapportagegrens die worden toegepast bij de rechtmatigheidsverantwoording.

1.2. *In bijgevoegde notitie worden voorstellen gedaan voor de verantwoordingsgrens en de rapporteringsgrens*
Verantwoordingsgrens
Uw raad dient een verantwoordingsgrens vast te stellen. Deze moet het college hanteren bij het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording. Door het college geconstateerde afwijkingen moeten in de rechtmatigheidsverantwoording worden gerapporteerd wanneer deze de verantwoordingsgrens overschrijden.

De verantwoordingsgrens dient te vallen binnen een bandbreedte van 0% tot maximaal 3% van de totale lasten van de gemeente (inclusief de dotaties aan de reserves). De gemeenteraad is vrij om binnen deze bandbreedte de grens te bepalen.

We stellen een verantwoordingsgrens voor van 2%. In bijgevoegde notitie treft u in paragraaf 5.4 een motivatie aan voor deze keuze.

Bij de decemberwijziging 2023 heeft de laatste begrotingswijziging plaatsgevonden. Op basis van de decemberwijziging 2023 is de verwachting dat het totaal van de lasten (inclusief dotaties aan de reserves) afgerond € 160 miljoen bedraagt. 2% van € 160 miljoen is € 3,2 miljoen. In dit voorbeeld betekent dit dat wanneer geconstateerde afwijkingen meer dan € 3,2 miljoen bedragen het college hierover moet rapporteren in de rechtmatigheidsverantwoording en dat de afwijkingen in het jaarverslag in de paragraaf bedrijfsvoering moeten worden toegelicht.

Rapportagegrens
Het college is verplicht om afwijkingen toe te lichten in het jaarverslag in de paragraaf bedrijfsvoering indien de geconstateerde afwijkingen de verantwoordingsgrens overschrijden.

Het college hecht waarde aan het gesprek over de afwijkingen uit de rechtmatigheidscontroles. Daarom beperkt het college zich niet tot het geven van een toelichting wanneer de verantwoordingsgrens wordt overschreden, maar worden alle afwijkingen boven de rapportagegrens nader toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

Om het werkbaar en beheersbaar te houden stellen we voor om een rapportagegrens van 10% van de verantwoordingsgrens te hanteren. Dit sluit aan met de aanbeveling van de VNG om in de paragraaf bedrijfsvoering vooral die afwijkingen naar voren te laten komen die er echt toe doen, zonder dat de paragraaf buitensporig uitgebreid wordt.

In het hierboven genoemde voorbeeld wordt uitgegaan van een verantwoordingsgrens van € 3,2 miljoen. 10% van € 3,2 miljoen is € 320.000,00. Dit betekent in dit voorbeeld dat het college alle afwijkingen boven de € 320.000,00 nader toelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

Een voorstel voor de verantwoordingsgrens en de rapportagegrens is opgenomen in de Financiële verordening gemeente Stadskanaal 2023.

2. De Financiële verordening gemeente Stadskanaal 2023 vast te stellen.
In de verordening, ex artikel 212 Gemeentewet, stelt uw raad regels vast die de uitoefening van de kaderstellende en controlerende taken van de raad op financieel gebied mogelijk moeten maken. Met de verordening geeft uw raad aan binnen welke financieel-administratieve kaders het college bestuurt. Uw raad bepaalt op hoofdlijnen de spelregels voor het financiële beleid, de financiële organisatie en het financiële beheer.

Doel is om kaders te scheppen voor het financieel beleid en beheer die in de dagelijkse praktijk goed hanteerbaar zijn. Deze verordening dient om de kwaliteit van de financiële functie te waarborgen, zodat aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan.

De verordening is gebaseerd op de model verordening van de VNG, maar is daarnaast aangepast aan de gangbare gemeentelijke praktijk. Daarbij is als algemeen uitgangspunt gehanteerd, dat bepalingen die al in hogere regelgeving zijn vastgelegd, zoals onder andere de Gemeentewet en het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) niet in deze gemeentelijke verordening worden overgenomen.

De Financiële verordening gemeente Stadskanaal 2023 is voornamelijk op de onderdelen die toezien op de rechtmatigheid aangepast door het opnemen van de nieuwe paragrafen “Rechtmatigheidsverantwoording” (artikelen 8 tot en met 11) en “Paragrafen bij de begroting en jaarstukken” (artikelen 19 tot en met 25). Daarnaast is de verordening op een aantal onderdelen geactualiseerd. Inhoudelijk blijft de verordening op hoofdlijnen verder hetzelfde.

3. De Controleverordening gemeente Stadskanaal 2023 vast te stellen.
In artikel 213 van de Gemeentewet is vastgelegd dat de gemeenteraad via een verordening regels moet vaststellen voor de controle van het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie. Deze regels, vastgelegd in de controleverordening, waarborgen dat de rechtmatigheid van het financiële beheer en van de inrichting van de financiële organisatie wordt getoetst.

De nieuwe controleverordening bevat een aantal technische wijzigingen, met name vanwege de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording. Inhoudelijk blijft de verordening op hoofdlijnen verder hetzelfde. De nieuwe controleverordening is gebaseerd op de modelverordening van de VNG.

Aanpak/uitvoering/voortgang
Na vaststelling en daadwerkelijke inwerkingtreding (bekendmaking op de voorgeschreven wijze) van de verordeningen zal door het college uitvoering worden gegeven aan de verordeningen.

Communicatie
De Financiële verordening gemeente Stadskanaal 2023 en de Controleverordening gemeente Stadskanaal 2023 worden na besluitvorming op de voorgeschreven wijze (digitaal) bekend gemaakt.

Juridische consequenties
De Financiële verordening gemeente Stadskanaal 2023 vloeit voort uit artikel 212 van de Gemeentewet. In het kader van gewijzigde wetgeving, de rechtszekerheid en kwaliteit is actualisering van de verordening gewenst. De aanpassingen vloeien onder andere voort uit het in werking treden van de Wet versterking decentrale rekenkamers, welke in 2022 door eerste en tweede kamer is vastgesteld en waarvan de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording van burgemeester en wethouders een onderdeel is.

Artikel 213 van de Gemeentewet verplicht de raad bij verordening regels vast te stellen voor de controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie. Door middel van de Controleverordening gemeente Stadskanaal 2023 stelt de raad de kaders voor de accountantscontrole, gebruik makend van de mogelijkheden die artikel 213 van de Gemeentewet en het Besluit accountantscontrole decentrale overheden bieden.

Kosten, baten, dekking en subsidies
Aan dit voorstel zijn geen kosten verbonden.

Standpunt Participatieraad, commissies en/of OR
N.v.t.

Bijlagen
1. Notitie rechtmatigheidsverantwoording 2023

Burgemeester en wethouders

de heer G.J. van der Zanden	de heer K. Sloots
secretaris	burgemeester

YK/